

mig at vide. Det forekommer mig derfor nok, at der kan være Grund for os andre til foreløbig at se paa det med Ro og se, om de Herrer ikke kunne komme til et klarere Begreb indbyrdes om, hvad de kunne blive enige om. Det er ikke Arbejderne eller Middelstanden særlig, der have startet de ondartede Forretninger, som konkurrere med og slaa Middelstanden ihjel. Vi ere vel alle saa temmelig paa det rene med, hvem der har gjort det, og vi ere vel ogsaa paa det rene med, hvem der har indbragt dette Forslag, og til hvilken politisk Retning de høre. Lovforslaget synes imidlertid ikke at vinde nogen Tilslutning hos dem, det skulde gavne, og det opnaar heller ingen Tilslutning fra de Herrer's egne Meningsfællers Side. Man forlanger det endog fra den Side ændret i høj Grad. Det ærede Medlem fra Vestervig (K. Anderjen) vilde s. Eks. have det ændret i principiel Henseende, idet han enten vilde have det overordenlig udvidet eller overordenlig begrænset. Et andet æret Medlem vilde stemme mod Lovforslagets 3 første Paragraffer. Der er saaledes ikke videre god Udsigt for, at Forslaget kan blive til Lov. Jeg ser heller ikke, hvori det Gode skulde bestaa, som dette Lovforslag skulde bringe Middelstanden. Jeg tror som den ærede Minister, at det vil være fuldstændig udelukket ad den Vej at hjælpe Middelstanden. Jeg tror ikke, at den Stat, som de Herrer have foreslaaet — hvad den ærede Minister meget rigtigt bemærkede — vil have nogen som helst Betydning over for de kapitalstærke Selskaber, som man vil beskytte Middelstanden imod. Jeg kan heller ikke tro, at det for Alvor er de Herrer's Mening, at det virkelig skulde have nogen Betydning for de kapitalstærke Selskaber at saa paalagt den Stat, som her er foreslaaet, eller at det i væsentlig Grad skulde kunne hindre dem i deres Konkurrence mod den mindre Detailhandel. Jeg kan ikke tænke, at de Herrer kunne tro det, naar de tænke Tanken igennem. Hvad det Spørgsmaal angaar, at disse Foretagender bør betale Skat til Kommunen, ere vi vel alle enige om, at vi burde se at træffe en saadan Ordning. Der staar jeg Side om Side med de Herrer Forslagsstillere. Jeg vilde gerne være med til at staae en retfærdig Bestaatning paa dette Omraade. Men jeg tror ikke, at det er en retfærdig Bestaatning at begynde at bestaae Omsætningen. Thi det bliver, som det ærede Medlem for Vestervig og den ærede Minister bemærkede, en Stat, som kommer til at hvile overordenlig uretfærdigt. Det er min Mening, og det er ogsaa det, der er blevet sagt fra alle Sider, og som sikkert ogsaa vil komme til at staa

fast. Hvis vi skulle gavne Middelstanden ad Skattelovgivningens Vej, tror jeg, vi komme til at gaa den Vej, som jeg altid har hævdet som den rigtige: En Indtægtsstat med stigende Skala, ikke efter Omsætningsforholdet, men efter Indtægten. Lader man en saadan Skat blive ikke alene kommunal, men interkommunal, saa kan det være, at vi kunne komme til retfærdige Forhold, der kunne gavne Middelstanden og de mindre handlende, og saa kunne Kommunerne ikke beklage sig. Hvor vidt det vil blive til Gavn for den enkelte mindre næringsdrivende, og om de ved en saadan Skat ville blive satte i Stand til at holde sig oppe i Kampen mod de kapitalstærke Selskaber og Personer, er et andet stort Spørgsmaal, som det selvsølgelig ikke er muligt at afgøre paa Forhaand. Det beror paa det Syn, man har paa Samfundsforsholdene i det hele taget. Men den Udvikling, vi have haft indtil Dato, har vist, at den mindre Handel ikke har været i Stand til at værges sig imod den store, at Storindustrien knuser den mindre Industri, at den store Omsætning knuser den mindre. Skridt for Skridt gaar Middelstanden tilbage, og jeg har ingen Tro til, at det vil blive anderledes. Derfor hører jeg til et Parti, som stræber hen til andre økonomiske Principper for Produktion og Omsætning, Principper, som ere i Stand til at bringe Udbytten af Arbejdet hen til dem, der arbejde, og ikke saaledes som nu hen til dem, som ikke arbejde. Naar de Herrer en Gang naa saa vidt, at de ville gaa med til det, tror jeg, der vil komme bedre Forhold. Men før tror jeg heller ikke, det vil ske.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Bramsen): Det har naturligvis interesseret mig at høre det ærede Medlem for Københavns 5te Valgtreds (B. Holm) udtale sig i en mindre gunstigt Retning om Forslaget, da det dog ubetinget har været Meningen, at Lovforslaget skulde gavne netop den mindre næringsdrivende i hans Konkurrence særligt mod den store. Det ærede Medlem sagde, at det burde være Nettoindtægten, der skulde bestattes, men Forslagsstillerne have netop fundet, at det maatte blive Omsætningen, naar Afgiften skulde yde nogen Beskyttelse i den bestaaende Konkurrence. Det er jo nemlig faktisk, at den store Omsætning kan arbejde med langt mindre Netto-Procentudbytte af sin Virksomhed end den mindre; naar vi derfor bestaae den store Omsætning efter Salgssummen, vil den blive forholdsvis betydelig højere bestattet end den mindre. Jeg er da ogsaa temmelig sikker paa, at havde vi valgt at foreslaa en Stat